

Føroyingar lítið rós uppiborið fyri orkupolitikk

— Vit føroyingar hava ikki dugað eins væl og danir at reka ein skilagóðan orkupolitikk. Vit hava valt loysnir, sum eru beint móti teimum hepnu donsku loysnunum og kemur enn ein orkukreppa, so standa vit stórt sæð við einum samfelagstóli, sum ikki er so væl brynjað til komandi avbjóðingar, segði Andreas Lava Olsen, stjóri á Havsbrún m. a. í fyrilestri, sum hann helt í útvarpinum herfyri.

Hann tosaði um idnaðarsøgu okkara og kom tá eisini inn á spurningin um orkupolitikk. Hann segði:

Ein tann størsta hækkingin í útreiðslunum hjá húshaldinum, idnað og fiskivinnu er økingin av orkukostnaðinum, sum hevur verið fyri seinastu 15 árin. Seinastu tíðina hava vit havt eina minking í kostnaðinum, men nú økist hann aftur, og tey eru fá sum ivast í, at orkukostnaðurin fer at økja enn meira.

Straks orkukreppan kom, fóru londini uttan um okkum at laga ein orkupolitikk til, sum hevði til endamáls at minka varandi um orkunýtsluna uppá longri sikt. Tá land, sum hesi farnu árinu hevur havt størst hepn við varandi orkusparing er Danmark.

Hvussu hava teir borið seg at.

Jú, øðrumegin fóru teir inn, oman á eina hækking í orkuútreiðslu, eitt orkuavgjald, sum uppá stutt sikt gjørdi pinuna størri. Hetta avgjald bleiv væl at merkja lagt á privatu nýtsluna og ta framleiðslu, sum fer til privata nýtslu. Annar idnaður, sum er fortreytin undir livifótinum, harundir tann útflytandi vinnan, varð sjálvsagt ikki avgjaldsløgd.

Hinvegin bleiv gjørd ein lógargáva, sum skuldi eggja øllum, privatum og vinnu at gera iløgur i orkusparandi tiltøk, og gjørdi tað við at geva studning uppá 40% av kostnaðinum.

Í dag, bert 12-13 ár aftaná fyrstu orkukreppuna, eru iløgulógirnar í Danmark um orkusparandi tiltøk avtiknar at kalla, upp-

gávan er loyst, og Danmark er tað landið, sum náddi longst á hesum øki. Soleiðis gjørdi Danmark, og teir hava nógv rós uppiborið fyri hesi tiltøk.

Men hvat gjørdi vit her heima. Jú í tí stóra og heila gekk okkara politikkur mest sum beint mótsættu kós. Vit vóru sár um at hesir meirkostnaðir skuldu fella á okkum beinleiðis, og politikararnir veittu okkum stuðul til orkunýtslu, so pinan ikki skuldi verða ov nivandi. Soleiðis kom ein oljusstudningur til skip, seinni kom ein broyting í skattalógávu, sum gav fólki ein skattalætta fyri at koyra í bili, og sostatt ikki eggjaði til at koyra meira ókonumskt, í smærri bilum, ella taka seg saman um koyring. Endaliga hava vit nú í seinastuni fingið eina nýggja avgjaldsskipan, sum tað eitur, uppá nýtslu av orku (olju og seinni el), men hetta avgjald er ikki einans lagt á privatnýtsluna, sum rætt er, men eisini á vinnuna, sum skal kappast við útheimin, har eingin politikari vildi droymt um at lagt avgjald uppá útflutningsvinnurnar.

Úrslitið er sum ein kundi væntað, at nú eitt skiftið, tá oljuprisirnir lækkaðu nógv, so fór nýtslan uppaftr, tí smátt var gjørt av orkusparandi tiltøkum. Burtursæð frá fiskivinnuni, sum mest av eintingum hevur lagt seg eftir at spara um oljunýtsluna við t.d. partróling, har hvørt tonsið av veiddum fiski krevur

minni oljuorku enn hvørt tonsið av fiski veiddur við einkultroling.

Av stuðuli til orkusparandi iløgur hevur einki verið, sum er vert at nevna, uttan ein iløga i eitt orkuráð. Tvørturímóti er tolllógáva okkara stóðugt soleiðis, at ein iløga i eitt orkusparandi tiltæk í Føroyum fær álagt 27% i tolli, meðan sama iløgan í Danmark gav 40% i studningi. Sama grundlaga i Føroyum vildi soleiðis kostað 127% av iløguni, men í Danmark bert 60%, ella meir enn dupult so dýr orkuiløga i Føroyum. At úrslitið er hareftir, at vit gjørdust

eftirbátar i so máta mótvegis Danmark, kann ikki undra.

Altso hava vit valt loysnir, sum eru beint móti teim hepnu donsku loysnunum.

Nú kann ein meta um ikki næsta orkukreppa er á veg. Tá standa vit stórt sæð við einum samfelagstóli, sum iokki er so væl brynjað til komandi avbjóðingar, sum í danska samfelagnum.

Jú soleiðis gjørdi vit i Føroyum, og vit hava lítið rós uppiborið fyri okkara orkupolitikk.

Andreas Lava Olsen, stjóri heldur lítið um føroyskan orkupolitikk

Vesturvón eitur nú Arctic Ranger

Føroyingar bodnir við fyrsta túrin

Fishing News International — N

Britain joins revival for factory trawlers

Faroe boat goes to Hull

BRITAIN re-entered long distance fishing last month to the newly-registered Arctic Ranger left Hull bound for grounds north of Scotland and off Labrador. The 62.5 metre long stern trawler was previously the Faroese vessel Vestur.

The Arctic Ranger will operate as a filter-freer, and has undergone minor changes to satisfy British Department of Transport rules. These include the addition of ballast to improve her stability.

She is owned by the Broad Line, and will be skippered by Paul Wheelodon. The Faroese former skipper and key members of the crew are making the first voyage as advisors.

Project manager Terry Thorsen explained: "As we are now fishing fish at sea, all our previous vessels being block freezers, we want to ensure that we maintain the highest quality standards onboard."

plot is then available of any of the vessels within the range of the radar, giving the facilities to request their

People in Britain will buy quality fish, says owner Tom Boyd Jr.

Fyrrverandi Vesturvón, sum nakað herfyri varð seldur til eitt felag í Bretlandi, hevur skift navn tilur Arctic Ranger og er farin á fyrsta túrin.

Stóra fiskivinnublaðið "Fishing News International" skriver, at við hesum trolaranum er nýtt og spennandi tíðarskeið byrjað í bretska fiskivinnu. Hetta er nevniliga fyrsta skipið av hesum slag hjá bretum. Átlanin er at fiska við Labrador.

Við skipinum henda fyrsta túrin eru eisini fyrrverandi føroyski skiparin og nakrir av manningini. Teir eru bodnir við fyrri at leggja bretum lag á.